

vereniging

ORDE DER VERDRAAGZAMEN

Giro nr 46 88 74 t.n.v. de Penningm. der "ODV" Delfgauw

Uitsl.v.publ.& abonn.: Van Blankenburgstr. 76, 2517 XT Den Haag, tel.070-465592
(tussen 17.30 en 18.30 uur)

Secretariaat: Troelstralaan 38, 2641 WG Pijnacker tel.01736-6577

Verschijnt 2 x per maand

14 febr. 1986

Nadruk verboden

30e jaargang

x in de kantlijn is de vraag
- in de kantlijn is het antwoord

Nr. 11

Goedenavond vrienden,

Aan het begin van de bijeenkomst moet ik er op wijzen dat we niet alwetend of onfeilbaar zijn. En aangezien ik nog net heb gehoord, dat hetgeen er vanavond komt een verrassing is, heb ik gedacht: laat het ook voor mij een verrassing zijn: bepaalt u het. Dus als u iets hebt, waarvan u zegt: dat willen we graag ter sprake brengen, vertel het maar.

- x Over de laatste jaren van Atlantis wil ik graag van u horen. Zo'n 10.000 voor Christus.
- Dan moeten we eigenlijk nog iets verder terug gaan, maar goed. Dus:

DE LAATSTE JAREN VAN ATLANTIS

De Atlantische beschaving is eigenlijk pas in de tijd van het tweede rijk technisch wat verder gekomen. 't Eerste Atlantis was eigenlijk een vereniging, van eilanden, waarop boeren en vissers woonden en waarbij enkele voorname heren ook handelaren waren geworden. Deze kleine rijken hebben eigenlijk altijd elkaar een beetje bestreden, al was er dan officieel wel enige overeenkomst, en was er een gemeenschappelijke raad.

Toen de eerste grote ramp van Atlantis had plaatsgevonden waren de heren er van overtuigd dat je toch samen moest komen. En zo zien we dan een soort Nato in het klein en in de prehistorie.

Een grote zaal, waar schilden hangen, waarop men dan ook nog had geprobeerd uit te beelden, en voor een deel in een soort schrift neer te schrijven, wat de regels van het spel waren om met elkaar overeen te komen wat men wel en wat men niet zou doen.

Doordat deze verschillende eilanden - er waren enkele grotere en nogal wat kleinere bij - bepaalde behoeften hadden, begon men ook vaklieden uit te wisselen. De tempels, die ook in die tijd al betrekkelijk machtig waren, - al had de eredienst meer van shamanisme dan van een echte afgodendienst -, hadden een onderling contact op gebouwd, iets wat we dan later nog wel weer terug vinden o.a. bij de vroege Kelten die daar restanten van overgenomen

hebben. Een deel van de regels van de Druïden, stamt indirect nog af van de regels die voor de priesterstand golden in de laatste tijd van Atlantis.

Wat zijn de dingen die je nodig hebt in een eilandenrijk? In de eerste plaats: je moet een betere vorm vinden van transport dan alleen vloten. Er ontstaan dus de eerste scheepjes en sommige van die schepen zijn toch al 20 tot 50 ton. Dus niet zo klein als we rekenen hoe ver in het verleden dat allemaal gebeurd is. Daarnaast gaat men leren om gebruik te maken van natuurkrachten. Er wordt gebruik gemaakt van bijvoorbeeld de vulkanische krachten, die men zo hier en daar heeft. Men weet wat te doen met ertsen. 't Bekende aurichalcum, waarvan het recept nog steeds zoek is, het harde goud, is ook van Atlantische oorsprong. Dat recept is met de vluchtende bevolking indertijd meegenomen, en terecht gekomen o.m. in het noorden van Zuid-Amerika, later midden-Amerika, en meegebracht tot zelfs bij de Navahostam.

Wanneer je dat allemaal bekijkt, dan kun je zeggen: 't vroege Atlantis is de basis. De ramp van Atlantis betekent een enorme noodzaak tot aanpassing, tot herziening, en brengt de eerste technieken. Onder deze technieken zijn dan o.m. 't verwerken van metalen, het bewerken van harde steensoorten, als bijv. de lapis lazuli, het werken met hout in velerlei vormen en gedaanten, 't werken met gehamerde platen van verschillende metalen die uitgesmolten worden, later ook wel eengangen- of puttenmijnbouw, die dus niet meer alleen naar de oppervlakte naar sporen zoekt.

Er zijn heel wat legenden over de technische bereikingen van Atlantis. Luchtvaart bijv.. Ja, inderdaad, er is een korte periode van nog geen 150 jaar voor de laatste ramp geweest, waarin twee eilanden een soort luchtvaart hadden ontwikkeld. Maar, het is geen luchtvaart zoals u zich die voorstelt. 't Gaat hierom betrekkelijk lichte platvormen, een houtsoort die wat sponsachtig is en die doet denken aan balsahout. Ze worden met gaszakken of luchtzakken, verwarmde lucht dat gebeurde ook wel, drijvende gehouden. Er wordt gebruik gemaakt van een soort straalmotor, waarbij dus een verbranding plaats vindt en door de verbranding stoom wordt uitgestoten. 't Was dus nog een levensgevaarlijk project ook. En in de allerlaatste fase had men geleerd om voor een deel met gedachtenkracht te werken, maar dat was dan ook wel een speciale afdeling van de priesters die dat deden.

Men heeft gebruik gemaakt van electriciteit, o schrikt u niet. Ik denk niet dat deze mensen electriciteit precies hebben beschouwd zoals u dat doet. Maar ze hadden één ding geleerd en dat is dat er een groot luchtpotentiaalverschil is en dat je dus, wanneer je twee punten met elkaar verbind, die voldoende ver van elkaar afliggen, een stroming krijgt naar het punt met het laatste potentiaal. Daardoor kon je enorme statische ladingen produceren en die ladingen waren dan weer voor sommige dingen bruikbaar gemaakt. 't Was dus niet zo dat ze electriciteit hadden zoals u.

Een ander punt wat zeer opvallend is, is dat ze in die tijd al wisten van magnetisme. De werkelijke oorsprong van die kennis ligt een beetje in de vaagte, volgens de legenden zijn het mensen geweest uit de ruimte, maar of dat waar is weten we niet. In ieder geval, ze wisten dat je met magnetisme en met het aardmagnetisch veld bepaalde dingen kunt doen. Dit was een van de grapjes die ze gebruikten voor dat met gedachten besturen van die "vliegtuigen", die overigens nogmaals helemaal niet lijken op de moderne vliegtuigen, en eigenlijk maar levensgevaarlijke contracties waren.

De medische wetenschap was wat eenzijdig ontwikkeld.

Men was zeer goed in het behandelen van allerhand wonden. Ook bepaalde ziekten wist men, vaak met geïmporteerde plantensappen, over het algemeen aardig te overheersen. En in de laatste 400 à 500 jaar voor de tweede ramp zijn ook de eerste hersenoperaties voorgekomen, ofschoon, en daar moeten we ook weer even bij stilstaan, deze meestal gebeurden wanneer een zeer voornaam mens op sterven lag en men zijn geest een uitweg wilde verschaffen. dus niet de trepanatie met operatieve doeleinden zoals men die tegenwoordig heeft.

Van bloedsomloop was het een en ander bekend, maar niet veel. Vreemd genoeg wist men wel het een en ander over het zenuwstelsel. Werkelijke ziekenhuizen heeft men nooit gekend en ook huisartsen niet, want deze kunde viel binnen het bereik van de priesters, die daar een soort monopolie van hadden gemaakt. Verpleging van zware zieken kon in aparte gebouwen bij de tempels plaats vinden.

In deze tweede periode heeft men ook nogal gekoloniseerd, zij het in beperkte mate. Zo heeft er een stad gelegen die eigenlijk voor een deel was nagebouwd van de hoofdstad van het eiland in de buurt van het huidige Cadiz. Iberia dus. Er zijn een aantal, we zullen maar zeggen, gevluchte groepen geweest, die grote invloed hebben gehad op de beschaving rond de Middellandse Zee. Van hen komen bijv. de eerste pottenbakkers. De beste pottenbakkers waren diegenen natuurlijk die de baas waren in hun eigen land, daarom heeft de pottenbakkerij zich op de eilanden beter ontwikkeld dan bijv. in Griekenland. Maar in beide gevallen is dus zowel de vormgeving als ook de manier van versiering vergelijkbaar en heeft alweer Atlantische achtergronden.

In Egypte is eigenlijk betrekkelijk weinig overgebleven. Egypte heeft wel een aantal van de mythen overgenomen. 't Regeringssysteem is eigenlijk gevormd aan de hand van het Atlantisch denken, maar dit op grond van een besluit van de krijgsheren, die bepaalde gebieden beschermden, en zogenaamd de boeren. En ook toen baden ze al: O God, bescherm ons voor onze beschermers. De kennis in de tempels is wel van Atlantische origine en vooral te danken aan de zogenaamde tweede trek, die de noord Afrikaanse kust heeft gevolgd en van daar is overgestoken naar Zuid-Azië. Daar bleven n.l. priesters achter, die zich daar bij de plaatselijke tempels - de anderen waren er nog niet - verdienstelijk hebben gemaakt en daardoor ook weer uiteindelijk die eenheid, die samenwerking van allerhand steden met hun eigen goden, in de naam van één oppergod bereikt hebben. Ook het beeld van de Farao, en diens goddelijke afstamming van de zon, is eigenlijk iets wat we in Atlantis enigszins terug vinden, zij het dat men daar niet geloofde in een werkelijke persoonlijke afstamming van de zonnegod, maar meende dat de kracht van de zon kon neerdalen in een heerser wanneer-ie door priesters op een bepaalde manier gewijd was.

Een andere reeks nederzettingen vonden plaats in de buurt van zeg maar de Guyana's en op de eilanden daar. Ook daar zijn nog restanten van over, naar ik aanneem. Men heeft daar een ontmoeting gehad met Mongolen. Dat is een heel ingewikkelde geschiedenis, maar er zijn dus Mongolen geweest, die vanuit het noorden van China een tocht hebben gemaakt, vermoedelijk over de Beringstraat, dus een korte oversteek, ze zijn naar beneden doorgetrokken en hebben contact gehad met de Indianenstammen van wat men tegenwoordig het Caribisch gebied en het noorden van Zuid-Amerika noemt. Ze hebben overigens ook invloed gehad op vooral de Eskimo's en de Canadese Indianen, en daar kun je nu misschien nog enige sporen van terug vinden.

Ik vertel dit allemaal om duidelijk te maken dat we niet zoals men wel eens denkt te maken hebben met een feitelijk wereldrijk.

We hebben met een conglomoraat van in feite zeer provinciaalse vorstjes te maken die één heerser uit zichzelf kiezen. Die is dan een soort goddelijke heerser geworden en heeft dus voor het volk alle zeggingschap, maar eens per jaar is hij verantwoording schuldig aan de vorsten over wie hij, althans in naam, regeert.

De verschillende contacten met andere delen van de wereld maakten natuurlijk de handel erg attractief en er is een periode geweest dat de eilanden zeer rijk waren, niet door hun eigen opbrengst, - die was betrekkelijk karig -, maar door al hetgeen ze in andere landen wisten bijeen te garen en e.v.t. - hoofdzakelijk voor ruilhandel - weer te exporteren naar andere delen van de wereld. In de laatste periode van Atlantis zijn de Atlantiers bijv. de eerste exploitanten geweest van tinmijnen in Wales en het zuiden van Ierland. Zij hebben ongetwijfeld een grote invloed gehad op de geaardheid van de Walese bevolking, en zijn daar enige tijd, handelaren met een zekere missioneringsdrang ten aanzien van de cultuur geweest. De weerspiegeling daarvan kun je vinden in de sieraden, die door de Kelten tot ongeveer 500 voor Christus werden gemaakt.

Daarna ziet u dat de vorm vereenvoudigt en iets verandert. We krijgen wel een veel verfijndere uitvoering later, - dan zijn we al rond Christus geboorte of in de tijd van de Romeinse bezetting -, maar deze zeer oude symbolen blijven terugkeren. Het kruis in de cirkel, iets wat we bijna de hele wereld door tegenkomen, is eveneens te herleiden tot de Atlantische beschaving. Atlantis had n.l. een hoofdstad, zoals u weet, die in een aantal ringen was gebouwd.

In het midden vond je paleis en tempels, verdedigbaar, dus door een soort muur en gracht gescheiden van de rest. Daarachter lag de feitelijke wijk van de edelen en de handelaren, wederom beschermd door een soort gracht en een soort wal. Daarachter vond je een derde laag, waar voor een deel slavenbarakken stonden. En waar ook warenhuizen waren. Ook deze werd door een gracht weer verdedigd, men moest dus over water om daar binnen te kunnen vallen. En daarbuiten lag dan een soort rede, een soort gegraven haventje zelfs bij bepaalde eilanden en ook bij de hoofdstad, waar de betrekkelijk kleine schepen van die tijd veilig waren wanneer het stormde, enz.

Nu waren er in deze stad een aantal bruggen nodig, dat zult u begrijpen, en die bruggen waren op de windrichtingen gebaseerd. Dus noord, zuid, oost, west. Vier. Zo waren er vier wegen met concentrische ringen. Dat is nu weer de basis geweest van o.a. het Keltisch kruis, in een vereenvoudigde vorm het hindoe-zonneteken. En zo zijn er meer. U kunt ze allemaal zelf wel nagaan. Wanneer we bijv. kijken bij de stammen van de Sioux(?) en de Loir(?) dan vinden we daar ook in het wampenschrift een soort zonnekruis en in dit geval vreemd genoeg voorzien van drie cirkels. Eén cirkel die niet door het kruis beroerd wordt en twee cirkels die door het kruis doorsneden worden.

Het is allemaal heel aardig om zo te bekijken. Maar wat heb ik nu eigenlijk gezegd over die laatste dagen van Atlantis. Niet veel als ik het goed bekijk. Er is ook niet veel over te zeggen. Men had paleizen, zeker, maar dat was zogenaamde cyclopenbouw. Men gebruikte dus betrekkelijk grote steenblokken en stapelde die op elkaar. Van voegen was geen sprake. Velen van de voornaamste gebouwen bestonden eigenlijk uit een muur die iets meer dan manshoog was, en die dan verder door hout werd ondersteund. Het kwam voor dat er twee verdiepingen waren, dan was de bovenste verdieping meestal van hout gebouwd.

Over het algemeen was bij de grote huizen of paleizen een regenbeken aangebracht, dat had dus ten doel om de regens op te vangen,

en in een soort cisterne op te slaan. Vanuit die cisternen waren er dan kanalen, die de woning zelf binnenvoerden. Een vergelijkbaar iets, maar dan met water wat uit de bergen wordt aangevoerd, zien we op verschillende eilanden o.m. op Cyprus. En daarnaast treffen we een dergelijk systeem ook nog eens een keer aan in de Romeinse tijd, waarbij mag worden opgemerkt dat de Romeinen het weer hebben overgenomen van een wat noordelijkere stam met een hogere beschaving die al een dergelijk systeem en ook rioleringssysteem gebruikten ongeveer 700 voor Christus.

Al die dingen bij elkaar zeggen ons: het was dus wel een beschaving die in die tijd, en bij die bevolkingsdichtheid, zeer groot was. Er waren steden, en dan moet u denken aan een stad met inclusief de slaven tot 5000 bewoners, veel meer werd het niet. Er waren versterkte dorpen, gemiddeld bewonersaantal 100 tot 200. Er waren niet-versterkte dorpen, bewoners 10 tot 50. Er was een zeker wegennet, al zou u het eerder als een soort looppaadje of karrespoor beschouwen. Op de eilanden maakte men geen gebruik van rijdieren, dat is duidelijk, en daarom had men dus een bodesysteem. Een bodesysteem, dat niet zo goed was georganiseerd als we later in de Azteekse tijd zien, de Tolteekse tijd in Mexico. Maar dat dan toch met lopers en zelfs met bepaalde bootjes in staat was om in een voor die tijd betrekkelijk korte tijdspanne een grotere afstand te overbruggen.

Er waren wat wonderlijke dingen, wat technische inrichtingen, maar ze waren specialistisch en eigenlijk onderdeel van de tempel. En soms gelijktijdig ook nog machtsapparaat van de heerser.

Een van de grootste stomiteiten die ze hebben uitgehaald is dat toen ze eenmaal op een vulkaanhelling aan het delven zijn gegaan tot de conclusie kwamen: daar was vuur, en als je er water bij gooide dan ontstond er kracht, die kracht wilden ze gebruiken om de vijand te vernietigen.

In feite hebben ze daarmee een aardbeving veroorzaakt. Een vulkaan-krater waar zeewater binnenkomt, u weet dat is nogal een eigenaardig gebeuren, en aangezien er een fout zit in de oceaانبodem, ongeveer op de hoogte waar die hoofdeilanden lagen, kunt u ook nagaan wat er verder is gebeurd. Uiteindelijk is de zaak daardoor uit elkaar gebarsten. Resultaat: een verzinking van een groot aantal van die eilanden.

Jammer genoeg zijn de voornaamste eilanden op het ogenblik alleen nog maar hele kleine bergrillen, die je dan op die oceaانبodem terug kunt vinden. Grotendeels begraven onder sediment. Het zal dus moeilijk zijn om daar iets van terug te vinden. Aan de andere kant zijn er een aantal eilandjes, althans bergtoppen, overgebleven en daarbij zou je nog een aantal van die overblijfselen van de beschaving, tenminste van de delen van cyclopenbouw en van de niet zo erg gevorderde beeldhouwkunst, moeten kunnen vinden.

De wegenbouw uit de laatste periode is voornamelijk belangrijk geweest in het meest westelijke deel van het rijk, omdat men daar de mogelijkheid heeft gehad om een paar landbruggen aan te leggen. Een deel van die wegen is verzonken en moet, althans deels, terug te vinden zijn. Een ander aardig gegeven is dat in die tijd de Sahara nog een meer, een binnenzee was en dat er legenden over een stad bestaan die helemaal aansluiten bij datgene wat we weten van Atlantis en de bouwwijze die men daar gebruikt heeft.

Hier zitten we dan eigenlijk dus met de geschiedenis van een land dat zichzelf ten gronde heeft gericht, omdat eenvoudige mensen kennelijk niet in staat zijn te zien dat geweld meer geweld oproept, en dat wanhoop niet meer vraagt naar de houdbaarheid van de

wereld, maar alleen naar de mogelijkheid om de tegenstander te vernietigen. Dat is daar gebeurd.

De resten die over zijn gebleven zijn twee richtingen uit getrokken. We krijgen beïnvloeding van voornamelijk Zuid-Amerika en, gezien de levensomstandigheden, een vlucht die uiteindelijk heeft gevoerd naar de noordelijke Andes. Aan de andere kant krijgen we de zogenaamde tweede uittocht, die ook de eerste stad, waar het latere Troje op is gebouwd, heeft verbrand en ten dele oorlogstocht was, slaven die eigenlijk geen slaven meer waren en nog wat priesters er bij.

De wijsgeren waren meestal nog wat eerder gegaan. En dezen hebben dus een trektocht gemaakt, ik heb het u verteld, richting Egypte, vandaar naar Zuid-Azië, van Zuid-Azië weer terug naar zeg maar Turkije, vandaar Bosporus over en dan splitst het zich een beetje. Een deel komt in Griekenland terecht, en een deel komt terecht in het zuiden van Rusland, heeft ook de kaukasische beschaving beïnvloed.

Al die dingen bij elkaar zeggen ons één ding. Een volk dat over wapens beschikt, hoe primitief dan ook, een volk dat bereid is om alle middelen te gebruiken, slaagt er meestal in zijn eigen huis te vernietigen. En het tweede wat het ons zegt is: wanneer een technische beschaving, hoe bescheiden en beschaafd dan ook, is opgebouwd, zullen de meeste van die technieken na heel korte tijd verdwijnen. Want de kennis zal bij velen nog wel aanwezig zijn, maar in een cultuur waarbij we een splitsing krijgen in taken en beroepen, is het heel erg moeilijk om weer terug te keren naar een overkoepelend produceren van iets.

Eenvoudig gezegd: u weet waarschijnlijk wat buskruit is, en ik denk dat er onder u wel zijn die met een beetje zwavel en kool en nog zowat, best een soort kruit zouden kunnen produceren, zij het primitief. Maar hoe kom je aan de zwavel, hoe kom je aan de houtskool, hoe kom je aan de nitraten? Dat is moeilijk. Er waren mensen die hele goede smeden waren, maar ze moesten beschikken over een gietoven. De gietovens in Atlantis waren betrekkelijk groot, ze werden doorgeblazen met grote blaasbalgen, die door slaven bediend werden. Je kon dus zachtere metalen heel goed gieten en je was zelfs in staat om metaal-mengingen te maken.

De laatste periode zijn bronzen gegoten van een heel behoorlijke kwaliteit en hardheid. Maar als je datzelfde weer moet gaan doen met de meest primitieve middelen dan krijg je te maken met een specialisme, en zo'n specialisme met zijn overleveringen wordt dan heel vaak een cultus. In Noord-Afrika vindt u nog steeds smeden die bepaalde bezweringen zingen. Oorspronkelijk waren het geen bezweringen, maar waren het gewoon de formules die behoren bij het proces.

Namen zijn vervangen door godennamen, er zijn allerhand voorouders bij gehaald en wat overblijft is een ratjetoe. Bewerken van harde metalen - en dat ging toen vooral om een legering van goudkoper, daar kwam zelfs iets nikkel en mangaan aan te pas - vergde ook bepaalde hardingsprocessen. Het is opvallend dat de hardingsprocessen die we bij het bekende damascenerstaal en later het toledostaal aantreffen, - maar in Spanje dus eigenlijk pas, zeg maar ongeveer 900 na Christus - heel veel lijken op de hardingsmethoden met olie en met wijn zoals die gebruikelijk waren in een deel van Atlantis in zijn laatste periode.

En dan kan ik in ieder geval de conclusie trekken dat ongeacht de zelfvernietiging, de zelfoverschatting die ongetwijfeld de Atlantiers van de laatste periode hebben gekenmerkt, dit volk en dit gebied met zijn cultuur een heel grote invloed heeft gehad op vele delen van de aangrenzende wereld. Zowel dus o.a. wat bouwwijze betreft en irrigatie-technieken in het gebied van de Andes, en be-

paalde gebruiken die bij sommige amazone-indianen bestaan. En aan de andere kant de cultuur zoals-ie in Noord-Afrika is ontstaan en eigenlijk loopt van stammen van grottenbewoners tot volkeren die toch al aardig op weg waren, zoals bijv. de Egyptenaren.

Er is ook nog een geestelijke trek geweest maar die heeft plaats gehad ongeveer 800 jaar voor de eindfase intrad met zijn oorlogen en zijn strijd. Dat was de trek der wijzen, ook wel van de witte zieners en zo genoemd. Waarbij een aantal van hen is doorgedrongen, eerst naar het Ganges-dal, en daar voor een deel verdreven, voor een deel niet in staat zich aan te passen en verder gevlucht. Zij zijn de aanleiding geweest indirect voor de specifieke beschaving in bepaalde delen van de Karakorum, en van daaruit hebben ze weer een heel grote invloed gehad op zeg maar het huwelijk tussen godsdienst en natuurverering, zoals we dat o.m. in Tibet nog tegenkomen, zelfs nu nog, ongeacht de rode chinezen. De Tibetanen zijn wat dat betreft dan wel rare chinezen geworden.

Ik zou zeggen: Atlantis is een legende. Het is niet iets waarvan je het bestaan zonder meer kunt bewijzen. Je kunt nagaan dat er een aantal historisch enigzins betrouwbare overleveringen zijn die wel wijzen op het bestaan van steden en een wat hogere cultuur of baschaving dan de omgeving, o.a. in Spanje, in een deel van Noord-Italië, en aan de andere kant ook in het Andes gebied, de noordelijke Andes. Maar je kunt niet bewijzen dat het bestaan heeft. Dat is ook eigenlijk niet nodig, want Atlantis is ten onder gegaan.

Als de mensen van die ondergang zouden willen leren, zouden ze deze dagen veel voorzichtiger moeten zijn. Maar mensen leren niet graag. Zeker niet van het verleden. Het is dus wat dat betreft niet zo bijzonder important dat er oudere beschavingen zijn geweest. Er zijn nog veel oudere geweest. En wanneer we in een Etruskengraf soms sporen vinden, die dan toch weer heel sterk doen denken aan die Atlantische overleveringen, moeten we niet zeggen: die Etrusken waren dus kennelijk verwant met die Atlantiers of ze hebben handel met hen gedreven. Dan moeten we gewoon zeggen: nou ja, goed, het is een cultuurinvloed, klaar.

Het is opvallend dat we een deel, een beperkt deel, van de overleveringen terug vinden in Noord-Afrika en bepaalde delen nog van Zuid-Europa, in bepaalde delen van Zuid-Azië, maar even goed, met andere namen natuurlijk, ook terug kunnen vinden in midden-Amerika, een deel van Zuid-Amerika, Mexico en zeg maar de zuidelijke staten zelfs van de U.S.A. Dat moet toch een betekenis hebben. Wanneer we ons realiseren dat er een brug bestaan kan hebben, dan kunnen we misschien ook beseffen dat de mensen veel meer gelijk zijn dan je wel denkt. Door een omgeving worden ze beïnvloed natuurlijk, door hun levensomstandigheden. Hun cultuur is de uiting van hun manier om fenomenen te benaderen. Maar op de achtergrond ligt de mogelijkheid om ieder op zijn eigen wijze, te werken met één leer, één waarheid, één reeks van gegevens.

Ik heb zoeven de Navaho-Indianen genoemd. U weet misschien dat ook deze smeden hebben. Het zal nog niemand zijn opgevallen, neem ik aan, dat wanneer voor ons op oude traditionele wijze nog eens een keer iets wordt gesmeed dat gebeurt met een techniek die vergelijkbaar is met de techniek die op het ogenblik de smeden van de Toeari - de Toeari zegt u dan - nog wel hanteren. De hele wereld deelt in alle dingen. Die les zou je er uit kunnen trekken.

Heeft Atlantis bestaan? Ja, het heeft bestaan. Het heeft in zijn laatste tijd laten zien dat ook een dergelijke beschaving uiteindelijk aan zichzelf ten gronde gaat.

En dat hebben we zo vaak gezien. Rome is ook aan zich zelf ten onder gegaan. En zelfs de Griekse cultuur en beschaving is voor een groot gedeelte alleen door assimilatie met de Romeinse overheersers in stand gebleven. De les is dat wat er in de mensen leeft belangrijker is dan al het andere.

En dan kunnen we wel zeggen: ja er is een gemeenschappelijk bewustzijn, er zijn gemeenschappelijke waarden, en daar komt het allemaal uit. Of: ja het is een psychologische noodzaak. Erg leuk gezegd. Maar het verklaart toch niet waarom er in zoveel gebieden, die sterk van elkaar gescheiden waren, volgens alle overlevering, zoveel gelijke en vergelijkbare benaderingen voorkomen, niet alleen van de natuur, maar ook van zuiver menselijke dingen. Atlantis is daar een verklaring voor. Wat deze beschaving is geweest, ach, het is een grote beschaving geweest, inderdaad. Maar ze was zeker niet de modelstaat, die een Griekse filosoof er van wilde maken. En ze is niet de wonderbeschaving, die ver uit stak boven alles wat de mensheid tegenwoordig kent.

Dat zijn gewoon menselijke verlangens, of behoeften en begeerten, denkbeelden zelfs, overgedragen op het immers niet meer kenbare of bereikbare Atlantis. De laatste tijd van Atlantis zou misschien, voor iemand die er in wil geloven, een les kunnen geven. Je kunt niet ongestraft proberen alle krachten van de natuur ondergeschikt te maken aan de mens. En de wensen, eisen en belangen van de mens kun je niet altijd blijven stellen boven de evenwichten die in de natuur noodzakelijk zijn. Verstoor je ze dan kun je zaken op gang brengen die je uiteindelijke vernietiging ten gevolge hebben.

Zo, dat was dan misschien niet helemaal precies wat u wilde horen, maar ik dacht dat ik toch aardig wat had verteld, ook over Atlantis zelf in zijn laatste tijd. Daarnaast over de invloed die het heeft gehad. En, neem me niet kwalijk, ook de les die je er vandaag de dag uit zou moeten trekken. Blijft alleen nog over om u te vragen of u daar specifieke vragen aan toe wilt voegen, of dat u opmerkingen hebt, die u van belang acht.

- x Is er na de vernietiging van het laatste Atlantis een cultuurbreuk op getreden? Met dien verstande dat de bevolking die nog over was zich in grotten moest ophouden? En dat alles wat er was verdween?
- Er zijn aanwijzingen dat dit het geval is geweest met een deel van de wegvlochtende bevolking, in het noorden van Zuid-Amerika, terwijl daarnaast soortgelijke overleveringen bestaan ten aanzien van voornamelijk priesters met hun volgelingen, die dus in Tibet of in de Karakorums ergens ook in grotten gevlucht zouden zijn. In Tibet geeft dat aanleiding tot de legende van "De heer der wereld" met zijn raad en aan de andere kant o.m. tot een soort zondvloed-legende, waarbij hetookvuur regent en grote stenen vallen. Het is kennelijk niet helemaal vergelijkbaar en het is opvallend dat we daarnaast bijv. in het geheel van Midden- en Noord-Afrika zondvloed-legenden kennen.

Misschien kunnen we aannemen, maar dit is voor mij een deel speculatief, dat hetgeen gebeurd is bij het verzinken van Atlantis een zodanig duurzame werking heeft gehad dat het bij alle mensen, maar op een verschillende wijze, reacties heeft uitgelokt. Grote vloedgolven, vooral in de Atlantische oceaan en omgeving, zijn zonder meer aan te nemen. Overstromingen, overmatige neerslag, verduistering van de zon zijn eveneens bij een grote vulkanische ramp niet ongebruikelijk. Dat zou veel zondvloedverhalen kunnen verklaren. 't Zou daarnaast kunnen verklaren waarom we ook die holen- of die grottenlegenden hebben. En zelfs, wanneer we aannemen dat er een aantal uitbarstingen op sympatische wijze zijn ontstaan na die eerste grote ramp, wordt daardoor ook nog verklaarbaar hoe zelfs jaren

daarna vulkanen in werking treden, grote brokken vuur uitspuwen en door de mensen, die dan toch al wat verwilderd zijn en wat weggevlucht, worden gezien als een kosmisch verschijnsel. Wat dan weer tot goden, hergeboorten, legenden e.d. aanleiding geeft.

x In Egypte is zo'n invloed geloof ik ook geweest?

- Hun invloed in Egypte is betrekkelijk groot geweest.

x Zijn zij de bouwmeesters of de plannen makers geweest voor de piramiden?

- Ja, dat is inderdaad waar. Ofschoon de piramiden die ze zelf in Egypte tot stand hebben gebracht, zandpiramiden waren. En zover ik weet is er zelfs geen tichelsteen-piramide opgericht in die periode. Maar dat het denkbeeld van dit soort tempel inderdaad is meegenomen, dat staat wel vast. En dat wordt ook begrijpelijk want als we hun spoor volgen dan vinden we Perzië, Babylonië en dan vinden we daar een zigurat, een tempelpiramide, die ook weer dezelfde structuur heeft van de trappiramiden die we ook weer aantreffen in Mexico.

Het is dus heel goed denkbaar dat ze deze denkbeelden met zich hebben meegebracht. En het is bijna zeker dat de bekwamere en waarschijnlijk ook van slaven voorziene priesters, en misschien ook krijgers, daar eigenlijk de macht gegrepen hebben, voornamelijk in het boven-Egyptische rijk, vreemd genoeg. Dus in het Nubische deel. En dat van daaruit pas later eigenlijk de contacten en de vorming van een soortgelijke vorstenstam, met afstammingsdenkbeelden etc., tot stand is gekomen in het meer noordelijke deel, zeg maar: delta-gebied. Dat is heel opvallend.

We moeten aannemen dat de legenden, of moet ik zeggen godenverhalen, o.m. de verslagen Osiris en dergelijke, dus oorspronkelijk niet alleen symbolische betekenis hadden, maar zijn ontleend aan krijgstochten die in een zeer ver verleden hebben plaats gevonden. En waarbij heel waarschijnlijk krijgers van ander dan het eigen ras hebben deelgenomen. En nemen we dat aan, houden we rekening met wat bekend is over de trek van de Atlanten, dan is het bijna zeker dat we hier te maken hebben met Atlantische slaven, die overigens zelf vaak Nubiërs waren, ze werden o.m. uit Afrika weggehaald. En met blankere, of moet ik zeggen bruine - want ze zullen meer op Arabieren hebben geleken dan bijv. op Germanen - vorsten die dan met hun lichte kleur en hun geheiligdheid regeerden, en een personificatie waren van een onbekende macht. Mogelijk hebben ze zich nog beroepen op Atlantis en is dat later vertaald in de wereld van de goden, die achter hen staat, en zo zijn ze dan afstammelingen geworden van de goden. En eigenlijk pas werkelijk helemaal zonnegod na het samenkomen van de twee kronen, dus de eenwording van het rijk.

x Die vroege Egyptenaren, zijn zij dan de oorspronkelijke bouwers van de piramiden geweest?

- Wanneer u de piramiden bedoeld zoals die van Chefred en zo, ja. Die zijn gebouwd door bouwmeesters, voor een deel van zuiver Egyptische afstamming, maar in enkele gevallen kwamen ze ook uit de buurt van het huidige Libanon, en deze hebben daar inderdaad de bouw geleid. Ook de bouw van een aantal tempels, en rotstempels, is door het volk van Egypte zelf uitgevoerd. Maar er zijn een aantal piramiden geweest, die vervallen zijn omdat ze niet duurzaam waren opgetrokken en die waarschijnlijk door de Egyptenaren op bevel of op verzoek van hun vroegste heersers zijn opgeworpen. Opvallend is dat we daarbij het eerste bewaarde graf te zien krijgen en dat is vreemd genoeg geen staande maar een invertete piramide, die dus ingegraven is, waarbij wel de symboolstructuur en de labyrintstructuur aanwezig is, inclusief dode-kamer, schatkamer etc., maar in een soort omgekeerde piramidevorm.

En waar je, vreemd genoeg, zonder dat je dat bouwkundig kunt verklaren, onder de eigenlijke grafkamer een aantal lege ruimten aantreft. Dat is dus wel zeer opvallend.

x Tot wat voor ras behoorden de Atlantiden?

- Ja, een beetje moeilijk om te zeggen. Ze leken het meest op Euraziërs, zoals je tegenwoordig de mengafstamming hebt van Aziaten en blanken en dan een klein tikje naar het blanke toe. Dan heb je ongeveer het type van de Atlantiers. Ze waren niet al te groot. De gemiddelde hoogte is niet meer dan 1.65 meter. Ze zijn over het algemeen slank van postuur en erg pezig, ook begrijpelijk: volk van boeren, jagers en landbouwers. 't Zijn veel gevluchte jagers die later de vissers worden. Dus echt een volk, waarbij de werkelijke heersers vermoedelijk ook weer uitgestoten edelen zijn uit een vroeger rijk.

Dat was weer hoofdzakelijk een rijk van nomaden en jagers. Maar ze hadden al vaste plaatsen waar handel werd gedreven. Dus wanneer je het zo bekijkt moet je zeggen: ja, het is eigenlijk een mengras geweest. Vanuit het huidige standpunt wel.

x Is het niet aan te nemen dat die mensen Cro-magnons zijn geweest, zo'n 30.000 voor Christus? Men heeft aan de westelijke oever van de Dordogne allerlei resten gevonden van mensen waarvan men de grootte fysio-antropologisch heeft vastgesteld. Dat het mensen waren die ongeveer van 1.90 tot 2.10 meter hoogte moeten hebben gehad, dus een vorm van reuzen, wat zegt u daarvan?

- Dat is iets wat we overal aantreffen. De legenden van reuzen zijn overigens rond de stille oceaan aanmerkelijk groter dan in de buurt van Atlantis en deze kusten zoals u weet.

Maar de Atlanten zelf waren dus geen reuzen. Er is echter een ras geweest en u kunt het Cro-magnon noemen, we kennen het elders als de hypothese van homo-giganticus, waarbij inderdaad mensen voorkomen die tot 2.70 meter groot zijn. En vreemd genoeg ook krijgers zijn, ofschoon je dat met die omvang haast niet kunt voorstellen. Opvallend is daarbij de schedelbouw van deze mensen. De hoek van het gelaat is aanmerkelijk geprononceerder, laag voorhoofd en doorgezet.

Het achterhoofd heeft een iets ruimere welving dan het uwe, het zijn dus niet helemaal platschedels. En van deze mensen afstammend zijn een aantal mensen, krijgers, wel in Atlantische dienst geweest. Maar deze waren dus niet zo groot. Hun gemiddelde grootte was niet meer dan 1.80 meter. Dus toch nog reuzen voor het gemiddelde Atlantische volk. Zij kentekenden zich vooral dus ook doordat hun herseninhoud als het ware naar achteren gegroeid was, zodat ze een beetje punthoofden hadden. (Dat is dus iets, als u dat wilt imiteren moet u veel naar kamerverslagen luisteren, dan krijgt u zo'n hoofd vanzelf).

Maar er zijn een groot aantal menssoorten geweest in het verleden en je kunt dus niet alleen maar uitgaan van: we hebben die typen en daar kwam dus op een gegeven ogenblik de Sapiens en dit en dat, en ze wisselden elkaar af. In feite hebben een groot aantal mensrassen, sommigen zeer simiaans, andere soorten minder, naast elkaar bestaan en over het algemeen is het het recht van de sterkste en de slimste geweest, die heeft uitgemaakt wie zou overleven. Daardoor vinden we overal kleine gebieden waar nog primitievere soorten leven, terwijl andere typen daar omheen zich al weer beter weten te handhaven, te verdedigen, misschien een beetje gemener zijn ('t zijn uiteindelijk uw voorouders), en daardoor eigenlijk de rest van het gebied voor zich opeisen. Meer kan ik er helaas niet over zeggen.

Vrienden, dan mag ik hopen dat ik, al ben ik niet alwetend, of onfeilbaar, toch voor u enig interessant materiaal heb kunnen aanbrengen. Het onderwerp hebt u zelf bepaald, dus als het u niet interesseert is het uw eigen schuld.

Interesseert het u wel: onthoudt dan één ding: Alles wat over Atlantis is geschreven, ook datgene wat zieners daaromtrent hebben gezegd, is zo sterk beïnvloed door uw eigen beschaving dat een reëel beeld daarvan hieruit niet geheel te verwerven is. Maar wanneer u beseft dat er volkeren bestaan hebben, en vergaan zijn, dan is dat al voldoende. Dat u niet denkt: wij zijn de kroon van de evolutie, maar dat u gewoon denkt: nou ja, wij zijn een soort die het tijdelijk voor het zeggen heeft, tot ze zichzelf om hals brengt, of er een nieuwere soort komt die handiger is. Mag ik het daarbij laten. Goedenavond.

Tweede gedeelte

Goedenavond vrienden,

Daar zitten we dan voor het tweede gedeelte, en dat nog wel op St. Valentijnsdag. De dag van de heilige Valentinus. Hier zegt dat niet veel, maar er zijn delen van de wereld waarbij die dag iedereen vrij wild is, want je kunt hem een soort liefdesverklaring sturen. Niet dat het veel uithaalt, maar ja, bijv. tussen man en vrouw: 't is weer eens wat anders dan moederdag.

Dan denk ik bij mezelf: wat moet je nou op zo'n dag tegen de mensen gaan zeggen. Moet je praten over de liefde? Liefde is een deel verblinding en een deel eigenbelang, zodanig gemixt dat een ander het als onzelfzuchtigheid ziet. Daar kun dus ook al niet veel mee beginnen.

Dan zouden we natuurlijk kunnen praten over christelijke naastenliefde. Christelijke naastenliefde is een liefde die een christen om Christuswil van zijn naaste meent te mogen eisen. Ja, het is nog waar ook. Maar, alle gekheid op een stokje en alle liefde voorlopig maar eventjes buiten de deur. Wat zou u er van zeggen wanneer we een ogenblik gingen nadenken over het fenomeen "de dood"?

De dood vindt ik eigenlijk de grote gelijkmaker. Wat je ook scoort in het leven, als de dood komt is het weer gelijk spel. Dood op zichzelf is eigenlijk een heel eigenaardig fenomeen. Daar lig je, al of niet lijdende, en langzaam maar zeker heb je het idee dat je in de diepvries komt. Het is eigenlijk een gevoel als of je hart nog klopt en de rest al klaar is voor verpakking als diepvrieskip of zoiets.

En dan, ineens, gaan er toch dromen komen. Soms kijk je, je ziet je omgeving, je kent iedereen, maar je ziet er andere figuren doorheen. Dan zeggen ze: ja, kort voor het einde was hij of zij nog even lucide. Dat vindt ik zoiets als de lucy-show voor de dood. Je bent dan eigenlijk bezig met twee werelden tegelijk. Wanneer je dat niet kunt aanvaarden is dat natuurlijk erg vervelend. Dat is net zoiets alsof je last hebt van de muggen of van de wespen. Dan zit je maar ffft, ffft, ffft, ze weg te jagen met je gedachten, weg, weg, weg, weg, want ik leef. Nee, je leeft niet meer, want je bent stervende of je bent dood.

En dan begint het langzaam maar zeker een beetje te dagen. En net op het ogenblik dat je denkt: nou heb ik het, dan kijk je kennelijk niet uit, want je lazert in een diepe put. Je hebt even het gevoel van vallen, maar er zit kennelijk een of andere u-bocht in, want het wordt meestal dan ook weer een gevoel van stijgen na een ogenblik. En dan zie je daar in de verte een beetje zonlicht, zou ik haast zeggen. Vervolgens denk je: ja, dat is toch erg mooi. Zoiets alsof je uit de Godharttunnel komt in Italië, en je ziet: gô, het is ineens lente.

En als je daar zo eventjes staat te kijken, word je, voor je het weet bij je lurven gepakt, zeer zachtzinnig, en een beetje opzij

gebracht, en dan zeggen ze: rust nou eerst maar even uit. Dan begint de ellende. Want in een soort slaap, of wilt u het trance noemen, beginnen dus allerhand scènes uit je leven een rol te spelen. Als je nou een beetje bewust bent, is het eerste wat je denkt: gô, het is gek hè, maar ik ben toch kennelijk dood. Nou, dan lig je weer op je sterfbed. Maar in plaats van dat je naar de dood toegaat, ga je er van af. Je doet het achterstevoren bij wijze van spreken. Vervolgens heb je hier een scène, daar een scène, en dan denk je: hé, dat was toch heel anders, nou begin ik het pas te begrijpen.

Als je dat goed bekijkt, is eigenlijk iemand die dood is, iemand die voor het eerst begint te begrijpen wat zijn leven heeft betekend. Er zijn er dan bij die denken: mijn god, is dat waar? En die zetten het op een lopen. En die lopen dan voor hun gevoel door duisternis en wildernis. Totdat ze een noodsprong maken en voor ze het weten, een paar maanden later, wah-wah-wa-ah, begint het weer opnieuw.

Er zijn er ook bij die zeggen: gut, eigenlijk nou ik het zo zie, begrijp ik het wat beter, ik aanvaard het wel. Laat me nou eens een keer lekker in de zon liggen. Nou daar gaan ze. Er is geen zon, maar je ligt in de zon. Dan denken ze: ja, mensen, en dan kijken ze, en dan zien ze mensen. Dan denken ze: ik zou best eens een keer een lekkere hap willen hebben. Dan kijken ze weer en dan denken ze: Hé, gek, net niet gezien, maar daar staat een eethuisje. Het is niet voedzaam wat je daar krijgt, hoor, maar dat merk je niet, want wat je eet zijn je eigen herinneringen.

Zo sukkel je dan een eindje verder. Dan eindelijk kom je zover dat je denkt: ja, er was toch nog een andere wereld. Hoe zou die er uitzien? Nou, dan zie je die wereld weer. Maar je ziet hem niet als een gewoon mens. Aan de ene kant begint het meestal met een soort vlekje. Alsof je een vlooientheater onder een vergrootglas ziet.

En dan sta je daar naar te kijken, je begint te herkennen en dan is het net of je door het vergrootglas heen zakt. Dan sta je tussen de mensen maar je bent veel groter voor je eigen gevoel. Wat is tegenwoordig de mode? 1.80 meter of 1.90 meter? Ik weet het niet hoor. Ik hoor wel dat ze tegenwoordig doorschieten, maar hoe-
ver precies dat heb ik ook nog niet in de gaten.

Dat zie ik alleen bij hun gedachten en die schieten ontzettend ver door, zolang kan een mens niet worden. Maar, dan sta je zo te kijken en dan ga je die mensen zien, dan ga je zien hoe ze bewegen. Maar je ziet eigenlijk de mens niet. Wat je ziet zijn hun gedachten. En daar-
door is het vaak een heel verwarrende zaak.

Nou, dan ga je weer terug en dan denk je: ja, ik kan er misschien wat aan doen. Dan vraag je aan een ander: zou er wat aan te doen zijn? Die zegt: ja, dan geef je geestelijk dié eens een klap op zijn kop en je klapt dié zijn mond eens dicht. Die ander fluister je eens wat in. En voor je het weet zit je in het geestelijk werk.

Als je dat dan een tijdje hebt gedaan en je komt weer eens tot rust, want iedereen heeft z'n periode van bezinning, dan zit je zo te denken en dan denk je: ja, eigenlijk zit het toch allemaal wel goed. Hadden ze daar nou die mooie zwarte wagen met al die paarden voor nodig. En al die zwarte kleren. Wat zijn mensen eigenlijk dom. (Ja, zo denk je dan, niet dat mensen dom zijn, maar die staan er anders voor. Ik bedoelde zoiets als voor en na de behandeling, zo van: wij na, u voor).

Dan zit je zo te denken: waarom zouden mensen bang zijn voor de dood? Ik heb er óók over nagedacht. Je zou het niet zeggen, als je me zo hoort praten, maar ik dènk nog wel eens. Ik geloof dat de meeste mensen niet weten wat de dood is. Daarom zijn ze er bang voor. Het is een grens.

Ik kan me zo echt voorstellen dat iemand ook wel eens bang is, al is het maar om over de drempel van het huis van de tandarts te stappen. Dat gevoel dus. Wat zal er komen en zal het niet erg zijn? Het antwoord is: ach, het valt meestal wel mee. Natuurlijk, wat een mens zichzelf in zijn gedachten aandoet, kan niemand verhoeden. Maar als u zelf nou niet bezeten wordt door uw eigen angsten, nou, dan is het eigenlijk heel gezellig. Bij ons heb je nog plezier zonder b.t.w. en vermakelijkheids-belasting.

Wat ik me ook afvraag, waarom zijn er zoveel mensen die zeggen: ach was ik maar dood. En dat zeggen ze dan 10 jaar. En dan komt-ie in de buurt en dan zeggen ze: mijn god, als ik nog maar even mag leven. Ik heb zo'n idee dat er met de dood wordt geschermd. Dood is een abstractie geworden. Pas als je het zelf meemaakt dan is het reëel. Er was iemand vlak bij en ik ben hem kwijt, of ik ben haar kwijt. Dan is dat een verliesrelatie, een stukje van je leven weg, van je gewoonte gebroken. Maar dood is eigenlijk een soort abstractie. Als je nou eens even goed nadenkt: hoeveel raketten met meer-voudige atoomkoppen staan er gericht op grote steden? "Ja, dat moeten we doen om ons te verdedigen". Dank je de donder zeg. Dan vraag je je niet af of je daar 100.000 of 500.000 mensen, waarvan ongeveer de helft vrouwen en kinderen, daarmee ombrengt of niet.

Het is geen kwestie van dood, ja, je gaat wel dood, natuurlijk, maar dat is noodzakelijk voor het behoud van: de vrede, de vrijheid, de juistheid van ons systeem, de waarheid van onze godsdienst, en de hele bliksemse boel. Want zodra het ergens voor is, dan is de dood niet erg meer. Hoe lang is het geleden dat iemand de slagzin uitte: "het is een eer en een vreugde te mogen vallen voor het vaderland"? Dan denk je: ja, maar dan wel met je achterwerk in de boter als het kan.

Ik vind dat zo gek, hè. Ik denk dat dood eigenlijk iets is wat een mens te veel beschouwt als een einde. Er zijn ook mensen die maken er een einde aan, denken ze, maar dan begint de ellende meestal pas goed. Zelfmoord plegen is geen oplossing. Natuurlijk, je bent wel dood, maar alles wat je bewogen heeft daartoe, zit in je en daar moet je toch voor werken. Aan de andere kant: als je je leven geleefd hebt, en die dood komt, zeg dan tegen je zelf niet: oh, wat ben ik bang, of: wat gaat er met mij gebeuren, of: was het maar anders. Zeg gewoon tegen je zelf: ik hoop maar dat ik rustig kan gaan. Dan mogen de leed-dragenden er van maken wat ze willen.

De dood kan een troost zijn als daar een mooi stukje Bach bij wordt gespeeld. Dan kunnen ze tenminste zeggen: nou hij is waardig ten grave gedragen, hij is met de muziek mee. Neem mij niet kwalijk, ik wil jullie niet kwetsen hoor. Maar ik bekijk gewoon die zaak van mijn kant. Dan zeg ik: ach, de dood is een natuurlijk verschijnsel. Het is het gevolg van het feit dat je leeft. En wat dat leven heeft opgeleverd, dat krijgt pas zijn betekenis na de dood. De dood is geen einde van het bestaan maar het is een rustig verder gaan.

Als je pech hebt, nou ja, dan moet je nog 20 keer terug komen. Als je geluk hebt, dan mag je anderen helpen om niet te vaak terug te komen. Maar je gaat gewoon verder. En zeker, je wereldje in de geest wordt dan een beetje anders. Maar per slot van rekening wat maakt dat uit. Als je de essentie van vogelzang en lente bij je hebt, dan geeft het toch niet als er geen bomen staan en er geen vogels zijn? Een Hollander die overgaat, komt heel vaak in zomerland terecht en wat doet-ie? Hij gaat naar de bollenvelden. Dan komen ze terug met verhalen: oh, wat was het mooi. En als ze uittreden ook, hoor. Dan gaan ze naar het hemelse rosarium of zoiets, dan komen ze terug en zeggen: zoveel mooie tinten heb ik nog nooit gezien.

Want ze moeten een vorm hebben. En wat hebben ze eigenlijk ervaren? Vreugde, een beetje zonlicht en niet meer.

En dan denk ik zo bij mezelf: mensen, het raadsel van de dood is voor jullie de angst voor wat er komen gaat. Er zijn een hele hoop mensen die vaak met hele goeie bedoelingen op die angst speculeren. Ze vertellen je: er is een hel en dan kom je in kokende olie of in het kokende water. Dus: l'âme frite ou l'âme soutée(?). Het helse menu dus. "Je komt in de vrieskou te zitten", en "je wordt over vlamme vlakten gejaagd". Dat is allemaal onzin. Er zijn mensen die weten zo overtuigend over de hel te praten dat je denkt dat ze er net vandaan komen. Die houden hele predicaties over hoe je het niet moet doen, bij wijze van spreken. Maar alles bij elkaar: als je die angst nou eens een keer kwijt raakt. Gewoon de angst voor de dood.

Niet dat je de dood zoekt, helemaal niet, maar dat je gewoon zegt: het is een normaal deel van het bestaan, en ik ga verder. Zou het dan voor heel veel mensen niet een veel rustiger leven zijn? En als je nou zegt: ja, maar, er zit een god om te oordelen. Ach lieve mensen, als God oordeelt, die weet toch alles? Dat heeft-ie al lang gedaan, verander je niks meer aan. En als-ie zegt: maar je hebt niet gedaan wat ik wil, dan zeg je: waarom hebt je het niet duidelijker gezegd?

Ja, het is allemaal zo menselijk, de voorstelling. Maar als je nou denkt: ik hoor gewoon bij een geheel en mijn bewustzijn gaat steeds verder, dan is het niet zo erg meer om de ene vorm voor de andere te verlaten. Dan kun je wel denken: ja, maar, ik had dit en dat nog moeten doen. Als jullie het niet doen doet een ander het wel of het is overbodig en het hoort niet. Wat noodzakelijk is dat gebeurt toch wel. Elke mens heeft in zijn leven het onvermijdelijke, dat hem uiteindelijk stuurt naar waar die wezen moet. Ook degenen die jullie dierbaar zijn. Het enige wat je kunt doen: aanvaardt die dood nou maar, aanvaardt je nieuwe wereld, probeer zover te komen dat je naar beneden kunt kijken.

En wie weet kun je het dan een beetje aanvaardbaarder maken. Werkelijk veranderen kun je niet eens. Ook geen voorbestemming. Begin me daar in godsnaam niet mee. Voorbestemming is zoiets van: jij wordt zalig want God heeft je voorbestemd en jij gaat naar de hel, want daar hoor jij thuis. Degenen die dat prediken achten zichzelf heel vaak uitverkoren. Maar alles wat ik wil zeggen, is dit: als je de dood gewoon aanvaardt als het onvermijdelijke feit in het leven, voor je zelf en voor anderen, je zoekt die dood niet, je bevordert die dood niet, maar je aanvaardt ze, dan zul je ontdekken dat dood gaan uiteindelijk nog heel plezierig af kan lopen. Daar wou ik het bij laten.

En na deze spot van onze V.V.V. van gene zijde, is het dan mijn taak om de avond te beëindigen met een korte improvisatie, aan de hand van drie woorden die u moogt noemen.

Woorden bij voorkeur, geen zinnen.

Soms krijg je iemand die brengt iets ten gehore waarvan je denkt, dat is vast de titel van een Duits studiewerk in het Nederlands vertaald.

Drie woorden graag?

x Hel, zon, lantarenopsteker.

- Nou, ik heb: iemand die met de zon naar de hel gaat om lantarenopsteker te worden.

Want, als je het goed bekijkt
is niet de bron van alle leven de zon?
Waarin ons zijn zichzelf herkent
en door het licht zichzelf went,
tot schaduw of tot licht?
En is niet al wat er bestaat juist op die zon gericht?
Maar wat wij zijn, ook in de stof, dat zoekt een andere keer
en kijkt dan al te vaak hélaas vooral in duister neer,
en zou je ooit bewust wel zijn,
dan zie je mensen met de pijn,
die duisternis vaak brengt
steek hen dan een lantaarn op en zeg niet wie je bent
maar zeg gewoon: kop op, oh mens,
want juist daar, buiten stoffelijke grens
daar ligt een nieuwe werkelijkheid,
daar brandt een zon van eeuwigheid,
daar is een kracht die je doortrilt
die mogelijk maakt al wat je denkt,
al wat je bent, al wat je wilt,
en zo in waarheid doet bestaan,
dat wat in duisternis is slechts waan.
Verenig licht en duister,
Verenig geest en stof,
je vindt het beeld van heel het zijn,
dat zingt de Schepper lof,
omdat de stof en ook de geest tesaam vervlochten, zijn symbool
van dat wat alles voort bracht, geen plaats voor een idool
geen plaats voor angst of vrees of macht,
maar slechts dat éne zijn, waarin het Al vervlochten is
waarin het Al tesamen komt,
en zo het ik zichzelf verheft, totdat het eindelijk de zon
als enige bron van licht beseft.

Zo vrienden, met mijn excuses voor de lantarenopsteker, hij heeft
zijn licht wel opgestoken, maar hij liep door, voordat ik hem te
pakken had. Ik hoop dat ik jullie niet teveel heb aangedaan. Is dat
wel het geval: er is altijd een bestuur om tegen te klagen, want
ik moet het medium vrij gaan geven.

Ik heb nog net de tijd om tegen jullie te zeggen: mensen goeden
avond, en als het buiten koud is: hou het warm van binnen.